

Proposition till RFSU Malmö's årsmöte 2025: Funktionsrätt och antirasism i Sextanten

Att lägga fram som motion vid RFSU:s kongress

Motionär: RFSU Uppsala och RFSU Malmö

Sammanfattning

RFSU och Sverige har en historia av "rashygien" som påverkar samtida samhällsstrukturer, med föreställningar som går i strid med de värderingar vi har inom RFSU idag. Detta är något som vi aktivt behöver påminna oss om och visa upp, för att vara trovärdiga i vårt avståndstagande mot dessa föreställningar.

Motionen handlar om hur vi kan ta ett aktivt och modigt ställningstagande som går i linje med de värderingar vi har idag. Motionen föreslår en ökad tyngd till antirasismen vars arbete man påbörjade 2021 och som idag borde vara en del av vår identitet, samt ett erkännande av det funktionsrättsliga perspektivet i Sextanten.

Bakgrund

Det finns en historia bakom RFSU som inte överensstämmer med våra värderingar idag, men som vi inte heller får glömma. Elise Ottesen-Jensen, RFSUs grundare, var förespråkare för dåtidens "rashygien", som bland annat talade för steriliseringar av personer med funktionsnedsättning. Även om detta var innan RFSU bildades så tog hon aldrig avstånd från detta. Sveriges allmänna historia liknar de föreställningar vi kan se hos Ottesen-Jensen, med rasbiologins inträde på 1900-talet och världens första rasbiologiska institut i Uppsala. I studien "Att färgas av Sverige" (2007) utgiven av Ombudsmannen mot etnisk diskriminering diskuterar man den koloniala maktordningen, med rötter i rasbiologin, som man menar är grunden till olika negativa föreställningar och sociala strukturer som man kan se även i samtida Sverige. Dåtidens föreställningar har satt sina spår även för personer med funktionsnedsättningar.

I Sextanten 2.0 föreslås ett användande av begreppet "sexuell och reproduktiv rättvisa", i syfte att belysa strukturella ojämlikheter mellan grupper och därigenom frångå ett individualistiskt förhållningssätt till SRHR. Sexuella och reproduktiva fri- och rättigheter begränsas särskilt, historiskt och idag, för personer som bryter mot funktionsnormer. Sexualiteten antingen osynliggörs eller beskrivs som farlig och oönskad, och det finns stor ojämlikhet i möjlighet till familjebildning (se t.ex. *Vill du ligga med mig då?* av RFSU och Funktionsrätt Sverige, 2021). Parallellt ser vi en nedmontering av social välfärd för personer med funktionsnedsättning. Att lyfta fram funktionsrättsperspektiv blir därför särskilt viktigt när RFSU tar ställning för social, sexuell och reproduktiv rättvisa och ligger helt i linje med föreslagna inriktningsmål.

Att vi infört antirasism som ett begrepp i organisationen visar tydligt det avståndstagande som Ottesen-Jensen aldrig gjorde och det är ett modigt ställningstagande i en omvärld där antirasismen fortfarande ifrågasätts. Det går i linje med att vi vill bli uppfattade som en "modig aktör". Men antirasismen är en aktiv och pågående handling, det kan aldrig bli en passiv stämpel på en organisation utan det behöver finnas med överallt, i allt från det dagliga operativa arbetet till det strategiska utvecklingsarbetet. Sedan begreppet infördes 2021 i organisationen har det hänt mycket: en antirasistisk strateg har anställts, utbildningar har genomförts med anställda och förtroendevalda. Man har hållit det man då lovade, "att RFSU skulle bli mer antirasistiskt genom att ha ett särskilt fokus på det under de kommande

fyra åren". Men antirasism är inget man kan jobba med i fyra år och sedan vara färdig med, det behöver fortsätta arbetas med ständigt och hela tiden. Därför behöver antirasismen lyftas upp ytterligare en nivå på agendan, det behöver få ännu mer tyngd så att det inte glöms bort.

I förslaget på Sextanten 2.0 finns antirasismen med i organisatoriska målet för kunskap och metodutveckling. Där gör det sig bra eftersom det alltid går att få mer kunskap och att hitta nya metoder, men antirasismen borde också bli en del av *RFSU:s identitet*. Det borde ligga som ett filter över allt vi gör, inte bara utvalda projekt eller insatser. Samtidigt borde det *funktionsrättsliga perspektivet* lyftas upp till den nivå antirasismen fick 2021, där vi börjar med att samla kunskap och utveckla metoder. RFSU tar därigenom ett modigt ställningstagande där våra nutida värderingar synliggörs och personer som bryter mot funktionsnormer inkluderas.

Utöver detta finns det en poäng med att välja väg, antingen skriver man ut olika maktordningar eller så följer man logiken "ingen nämnd ingen glömd" genomgående. I Sextanten 2.0 har vägvalet att inte nämna olika maktordningar gjorts och därför bör inte "rasism" skrivas ut på punkt 4.1.1 under inriktningsmålen. Detta eftersom antirasismen borde inkorporeras i allt, inte bara utvalda underrubriker, vilket riskerar att glömmas bort om det står utskrivet som en av maktordningarna endast på ett ställe.

Förslag till beslut:

- **att** lägga till ordet "funktionsrättsliga" på punkt 4.2 under organisatoriska mål, så att den nya meningen blir: "RFSU ökar sin kunskap om, och använder, intersektionella, feministiska, *funktionsrättsliga* och antirasistiska perspektiv i verksamheten".
- **att** lägga till ett delmål under *Trovärdighet och identitet*, med formuleringen: "RFSU är en antirasistisk organisation som använder antirasistiska perspektiv genomgående i alla delar av sin verksamhet och står i solidaritet med andra antirasistiska rörelser".
- **att** ta bort ordet "rasism" från 4.1.1 under inriktningsmål.